

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inzeratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 250, za 1/4 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 14.

V Ptuj v nedeljo dne 7. aprila 1912.

XIII. letnik.

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani priloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani in 5 slik.

Vstajenje.

Zopet se bližajo dnevi vstajenja, — najglobejše uganke božanske besede, ki je postala meso! Čas vstajenja — v celi naturi se pojavlja to sveto, čisto vstajenje, po katerem je hrepenelo srce v ledenih verigah bele zime. Kakor krasna devojka, napol razcevele rože v laséh, prijazni smehljaj na rdečih ustnicah, žametne ude na zlatem vozu, tkanem iz samih solnčnih žarkov, — tako nam prihaja spomlad v deželo. Travniki zelenijo, detelja dviga rdeče glavice proti nebu, zlata trobentice in beli zvončki pozdravljajo oblake, ki plovejo kot barčice po plavem spomladnem nebu. . . . In človeško srce bi zavriskalo nad toli lepote božjega sveta, zapelo bi z mladim škrlatcem v zlati višini in jokalo s slavcem globoko pesen večne ljubezni. . . . Spomlad je tu, mladost, krpekost, spomlad, veselje, solnčnata sreča! Vstajenje po vsem svetu, vstajenje v vseh krajih in na vseh koncih. . . .

In sredi v tej neskončni lepoti stopi pred naš duh blede obraz, s trnjem kronana krvava glava, — in pogansko zverinstvo biča truplo „nacarenskega kralja“, pred katerega revni ziboljki je ležalo troje kraljev na kolenih. . . . Beseda je postala meso in meso je bilo določeno trpljenje, da odreši človeštvo! In kakor prizori največkratne svetovne žaloigre nam stopa trpljenje in učenje, umiranje in vstajenje Božjega sina pred oči! Od poljuba Judeževga pa do vstajenja nam kaže spomlad pot sina Božjega za odrešenje bednih narodov. In vsak vzdih na oljnati gori, vsak udarec biča in vsak sunek vojaške sulice, vsako izdajstvo apostelne in vsako žalitev Ahasverja čuti verno srce, ki premišljeje v teh spomladanskih dnevih globoke misli velikonočnih praznikov. Neskončna groza prešini dušo krščanskega sveta, ko umre kralj iz Nacareta na križu, ko se raztrga preproga v židovskem tempeljnu, ko se grobovi odpirajo in ko začuje paganski učenjak na morju tajnosti polne besede: Veliki pan je mrtev. . . .

Smrt so ti postavili nasproti, vbogo betlehemske dete, da bi zadošili tvoje nauke o večni ljubezni! Smrt, proti kateri sami niso imeli sredstva in pred katero so v svoji paganski lakozivnosti trepetali, — to smrt so zapodili proti Jezusu, da bi za večno zatisnili božjo besedo. . . .

In smrt je došla, mrtvega so vzeli iz križa, položili v naročje solzne Matere dolorosa in pokopali v zastraženo votlino. Že so dvigali paganski farizeji svoje glave, že so triumfirali nad premaganim Jezusom, ki mu že kot dvanajstletnemu dečku v tempeljnu niso mogli odgovorjati. Skrivali so se maloštevilni verniki in jokali za tistim, ki jim je vendar dal v slovo krasno tolažbo: Jaz sem pri vas do konca vseh dni. . . . A tretji dan je bila smrt prvič in edino-krat premagana! Mrtvi Jezus je vstal in zmagal nad smrtjo in kronal večno upanje človeštva. V njegove rane je položil neverjetni Tomaž svoje

roke in pred njim so ležali na kolenih trdosrčni rimski vojaki. . . .

Dan vstajenja, tvoja krasota nam daje vedno nove upe in nade! Od mrtvih je vstala božja beseda in vojaški meči so se nad njo razbili kakor ob gorski skali. Celi svet se je podvrgel tej besedi in paganski meči so bili slabši od krščanske ljubezni. . . .

Dan vstajenja! Še vedno trpi človeštvo v neskončni bedi in iz svežo preorane spomladne zemlje se dvigajo nove skrbi in po kotih veličastnih mest se skriva trpljenja. Solze niso posušene, kri še vedno teče, zatiranje vlada. . . . In v teh lepih dnevih vstajenja se dviga v naših srcih upanje in želja: da pride revnemu človeštvu i na tem svetu novo odrešenje, ki bode posušilo solze in končalo trpljenje. . . . Pozdravljen, ti zaželjeni dan vstajenja!

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša 140 **ZEFIRE**
Prokop Skorkovsky in sin
v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo hočem dati takoj izdelati gospodske obleke.

Cenjeni naročniki!

Začetkom novega četrletja se zopet obrčamo do Vas s prošnjo, da nam odbržete zvestobo. Vemo sicer, da nasprotniki z najgršimi sredstvi, s podlo hujskarijo, z izrabljanjem poštene narodne misli in svete katoliške vere proti našemu listu nastopajo. Vemo, da je v nekaterih krajih človek naravnost junak, ako se upa prištevati k stranki

„Štajerca“

ki ima vendar jasni program, odkrito besedo in pošteno obrambo vbogega ljudstva. Gonja nasprotnikov je ravno v zadnjem času zopet posebno hudo divjala, čeprav tega niti ne čutimo. Ljudje so že navajeni, da se po shodih in v cerkvah, v gostilnah in privatnih hišah proti „Štajercu“ z najgorostašnejšimi lažmi nastopa. In ljudje vedo prav dobro, da dela

mного sovražnikov mnogo časti.

V slabo sadje se ovse ne zaletavajo in laž ni imela nikdar tako strastnih nasprotnikov nego resnica. Za nas velja vedno

resnica

in od resnice ne bi odnehali, pa če bi bila vsa bodočnost od nje odvisna. Mi nismo zagovorniki posameznih stanov, ki se mastijo na troške ljudstva. Mi zagovarjamo pravico

vsega ljudstva

in to bodemo i zanaprej storili. Kmet, delavec, obrtnik, to so stebri naše politike in na te stanove se mi zanašamo. Psovke nasprotnikov nas ne bodoje prestrašile, laž nas ne bode premagala. Kakor doslej, korakali bodemo tudi v bodoče naprej!

Prijatelji

ostanite zvesti listu, nabirajte nove naročnike, dajte sosedom list čitati, razširjajte list po kavarinah, gostilnah in pri trgovcih, inzerirajte, kupujte le pri trgovcih, ki inzerirajo v „Štajercu“. — z eno besedo: delajte z nami!

Uljudno prosimo, da se zaostalo naročnino poravnava in da se vsakdo zaveda, da z delom za „Štajerca“ gre roka v roki

delo za ljudstvo.

Uredništvo in upravnništvo „Štajerca.“

Politični pregled.

Cesar nameraval odstopiti!

Politični boji na Ogrskem postajali so v zadnjem času pod vplivom Košutove stranke in iz nje izhajajočih radikalnih elementov vedno nevarnejše. Gre se za vojno postavo in to vprašanje se seveda celokupne monarhije tiče. V svoji neznanski ošabnosti zahtevajo Madžaroni, da bi se ogrski del armade odtujil skupnosti, da bi se „nacionaliziral“, da bi odpravili skupni armadni jezik itd. Madžari stegajo svoje prste celo v zadeve, ki so v zmislu ustave izključna pravica vladarja samega. Zaradi vseh teh političnih zmešnjav je moral ministerski predsednik Khuen-Hedervary odstopiti, ker se mu ni posrečilo, sestaviti postavodajne večine. Cesar pa je Khuenu zopet poveril to nalogo. Khuenova vlada je sestavila zdaj neko rezolucijo, ki sega v pravice cesarja. To rezolucijo je moral sivolasi naš vladar seveda odkloniti. Ko je madžarska vlada vkljub temu pri nje vstrajala, je naš cesar v globoki razburjenosti zagrozil, da odstopi in prepusti prestol monarhije svojemu nasledniku. Zdaj šele je ogrska vlada odmaknila svojo rezolucijo! Ta slučaj je prvi v tem oziru in ima zato velikansko važnost. Madžaroni so torej dosegli, da je celo neskončna potprežljivost našega cesarja prekipela. Z neverjetno brezobzirnostjo mučijo Madžaroni cesarskega starčka. A svaka sila do vremena! — Omenjeni prizor med cesarjem in ministrom Khuenom se je glasom natančnih poročil takole vršil:

Cesar je ves razburjen rekel: „Jaz sem bil vedno ustavnega mišljenja. S posebnim veseljem sem napredek in razvitek Ogrske opazoval. Nikdo ni večji prijatelj Ogrske, kakor jaz. Jaz sem že 60 let na prestolu in že 45 let ustavni kralj ogrski. Zdaj pa se hoče naenkrat dotakniti mojih vladarskih pravic. Z nezaupanjem se nastopa proti meni in vzeti se mi hoče svoje vladarske pravice. Če se rezolucija ne odstrani, tedaj mi ne preostaja drugega, kot. . .“ (cesar je menil odstop od prestola in je globo-

ko ganjem mahnil z roko) . . . Khuen je prestrašen zaklical: „Veličanstvo, za božjo voljo . . .“ A Cesar je mirno odgovoril: „Sedaj ni čas za sentimentalnosti — je že tako! Jaz sem celo zadevo dobro premislil. Meni ne preostaja drugega in Vi morate s tem brezpogojno računati. Rezolucija mora izginiti iz sveta in sicer prav hitro, drugače je prepozno“ . . .

Khuen je potem seveda takoj ustregel cesarjevi želji. Izdalo se je tudi posebno pismo na ogrski narod. Prvič je sprožena misel: kaj bo, kaj bo, ako naš tako vroče ljubljeni cesar zapusti habsburški tron? Ta prizor je na vsak način velepomemben in je napravil tudi v vsej javnosti velikanski vtis!

Sredstvo
za varčenje
so praktične
MAGGI JEVE
kocke

à 5 h

za $\frac{1}{4}$ litra
najokusnejše goveje juhe.

Ime **MAGGI** jamči za skrbno
pripravo in izvrstno kakovost. 391

Nesramnosti dra. Verstovška.

C. k. profesor na nemški gimnaziji v Mariboru, državni in deželni poslanec dr. Verstovšek je pravi vzor pobalinskega politika. Mož se gotovo ne spominja rad svoje ne prelepe preteklosti; saj ve vendar vsak človek, da je dr. Verstovšek prodal svoje nekdanj tako vroče liberalno srce za čisti dobiček, ki ga vživa danes kot klerikalni voditelj. To svojo umazano preteklost hoče zdaj prikriti s pobalinskim kričanjem, psovanjem in obrekovanjem. V svojem prvaško-klerikalnem pogumu izrabja pri temu poslančevu imuniteto, kakor storijo to v splošnem le najbolj korumpirani in propadli poslanci naše itak v vsakem oziru nizke zbornice. Resni ljudje so se že trudili, da bi Verstovška dobrih manir priučili, ali — zamanj. Zato se mu bode moralo pošteno ušesa naviti, da bode njegove pobalinske hujskarije konec.

Cela zadeva z dr. Verstovškom stoji tako-le:

Zločini v čenstohovskem samostanu.

(Nadaljevanje in konec).

Piotrkov, 6. marca.

Že dokončno dokazilno postopanje je bilo na željo zagovornika Rudnickega zopet v ponedeljek otvorjen, da se dopolnijo nekatere izpovedbe. Nato je včeraj govoril državni pravdnik.

O zapuščini p. Bonaventure

je izpovedala sestra umrlega, Ana Kulamovičovna, da je zahtevala zapuščino od prijorja p. Reimanna, toda zastonj.

Priča Szymanski, slaščičar v Čenstohovu, je to potrdil in izpovedal, da je v imenu Ane Kulamovičovne potem sam zahteval, naj mu prijor izroči denar in drugo zapuščino p. Bonaventure, toda tudi popolnoma brezuspešno. Prijor mu je rekel: „Dobro, dobro, Karlček“ — toda dal mu ni ničesar.

Ta čedni in značajni poslanec imel je dne 3. decembra 1910 in dne 7. decembra 1911 v zbornici govore, v katerih je poštene davkoplačevalce in nemške uradnike na nesramni način opsoval. Obenem je sprožil celo vrsto neresnic, obrekovanj, zavijanj in sumničenj. Takrat mu nikdo ni odgovarjal, kajti vsakdo ne mara dotakniti takega človeka, ki menja svoje politično prepričanje kakor srajco. To je njegovega govora ga je sicer v zbornici predsednik k redu poklical in Verstovšek je tudi ta klic k redu glede psovok sprejel. S tem je torej v javni zbornici sam priznal, da je napačno nastopal. Vkljub temu pa izdal je ta značajnejše svoje govore v posebni knjižici, da bi nezavedne svoje klerikalne backe hujskal in begal. Ali ni to vrhunec politične podlosti?

Nemški napredni poslanec Marckhl je vsled tega tudi nastopil. Izdal je „odprto pismo“, ki smo ga tudi v „Štajercu“ objavili. V tem pismu očital je nemški poslanec dr. Verstovšku „neresnice“, „zavijanja“, „sumničenja“ i. t. d. Pečatil je torej dra. Verstovška v javnosti za lažnika in zahteval, da ga ta toži. Ako bi bil Verstovšek pošten človek in ako bi bil prepričan o resnici svojih trditvev, moral bi poslanca Marckhla tožiti. Tako bi se bilo pred sodnijo dokazalo, kje je resnica in pravica. Ali tega poštenega koraka dr. Verstovšek seveda ni storil. Molčal je raje 3 tedne dolgo. Potem pa je zopet na podlagi imunitete poslanca iz novega v zbornici psoval, lagal in obrekoval. Dokazati ni mogel resnico svojih trditvev, zato je raje naprej lagal. . .

Poslanec Marckhl je bil vsled tega prisiljen, da v javni seji zbornice dokaže vso lažnjivost tega slovensko-klerikalnega voditelja. Storil je to v daljšem govoru, kateremu naj posnamemo le sledeče važnejše točke:

„Popravljam dejansko, da sem v položaju, dokazati svoje proti Verstovšku naperjene trditve pred sodnijo. Dr. Verstovšek trdi, da sem zato izven trde avanziral, ker sem l. 1895 nekega sedanjega poslanca obsodil (grè se za nekega soc. dem. poslanca, ki ga je Marckhl svoj čas kot sodnik zaradi krive prisega obsodil!) To je največja neresnica, kar jih more biti. Jaz sem avanziral šele pozneje in popolnoma v redu. Verstovšek trdi, da jaz mlade uradnike narodno korumpiram. Vsi uradniki obeh narodnosti mi lahko pričajo, da nisem nikdar ne ustmeno ne pisмено na nobenega uradnika glede rabe jezika vplival. Neresnično je, da % davkarskih uradnikov na spodnjem Štajerskem ne zna slovensko in da nemški „Volksrat“ nemške uradnike nastavlja ter plačuje. Ali ni to velikansko sumničenje in žaljenje? Dr. Verstovšek je trdil, da pravni praktikant Scheffengerger ne zna slovensko. Res pa je, da je napravil izkušnjo v slovensčini z odliko in da zna celo češko. Verstovšek trdi, da brez ozira nato, ali zna obtoženec nemško ali ne, predsednik in državni pravnik nemško obravnavata in da se v kazenskih zadevah le nemške sodbe izdajajo. To je neresnično, kar se vsakdo lahko sam prepriča. Nadalje trdi Verstovšek, da je v Rogatcu nemški sodnik neko slovensko družbo izzival, ker je slovensko govo-

Zdravniško mnenje.

Dr. Gurbski je v imenu svojih dveh tovarišev izjavil, da je bil umorjeni Vaclav Macoch napaden v spanju.

Macochova izjava.

Nato se je oglasil p. Damas Macoch, da bi rad še nekaj povedal sodišču. Govoril je tako tiho, da ga je moral predsednik poklicati na stopnice tribune. Za Macochom so stali štirje stražniki. Macoch je nato izjavil:

„Divan sem prinesel v celico s pomočjo Zaloge. Ta je vložil vanjo truplo in jaz sem mu pri tem pomagal. Ko je bilo vse gotovo in truplo zavito, je poklical Zalog drugega samostanskega hlapca Blasikieviča in oba sta odnesla divan van. Blasikievič je vprašal, kaj je v divanu, da je tako težak, toda izvedel ni ničesar o truplu. In še par besed hočem izpregovoriti o Heleni Macochovi. Pripeljal sem se z njo v Varšavo ter ji povedal, da je njen mož odšel v

Amriko. Ko je to slišala, je omedlela. Ko zopet zavedla, je jokala ter me pošiljala za njo, da bi poiskal Vaclava. Šele tedaj sem ji pokazal resnico. Toda ona mi ni verjela. Ko sem ji tega tem prepričal, je hotela iti na policijo, da je naznani. Jokaje sem jo prosil, naj tega ne dela, na kar je zahtevala, naj se sam naznani. Tega ni dosegla, sem ji grozil z revolucijo. Dajal sem ji denar, toda ona ga ni sprejela. Helena ni nikdar sama od mene zahtevala denarja. Dajal sem ji vse dobrovoljno. . .

„Tako je nemški pošteni poslanec lažljivo hujskarijo tega Verstovška, katerega celo lastni slovenski sobratje breznačajno obraz mečejo.“

Dr. Verstovšek je zdaj zvesto in svesto nastopil v svoji lastni korist navadni strahopetni lažnik in sli-
tudi za poštene Slovence — obsojeni.

Telegrami.

Lepa naša zmaga.

Hoče, 3. aprila 1912. Danes so se volivci v Bohovi. Prvaški nasprotniki niso bili tako uspešni, da bi to napredno občino pripeljali v roke dobili. Vsi farski hujskači so namreč in gonja je bila velika. A vse zamanj. Poveljem boju so naši vrli somišljenci vendar na celi črti zmagalaško izidu volitev prinesli bodemo prihodnjim najbližje poročilo. Za danes čestitamo vreden prednim Bohovčanom prav iz srca! Dokle bodo tako zvesti in trdni možje v Bohovi, časa ne bode zmagala klerikalna zvrst zahrbtost. Op. ur.)

Položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 2. aprila. Na Ogrskem postaja politični položaj vedno resnejši. Čaka se, da v kratkem časa bo prejel cesar prestolonasledstvo. Franca Ferdinand kot svojega namestnika za Budimpešto poslal. Govori se tudi, da se

Ameriko. Ko je to slišala, je omedlela.

zopet zavedla, je jokala ter me pošiljala za njo, da bi poiskal Vaclava. Šele tedaj sem ji pokazal resnico. Toda ona mi ni verjela. Ko sem ji tega tem prepričal, je hotela iti na policijo, da je naznani. Jokaje sem jo prosil, naj tega ne dela, na kar je zahtevala, naj se sam naznani. Tega ni dosegla, sem ji grozil z revolucijo. Dajal sem ji denar, toda ona ga ni sprejela. Helena ni nikdar sama od mene zahtevala denarja. Dajal sem ji vse dobrovoljno. . .

Izjava p. Olesinskega.

Tudi p. Olesinski je hotel podati izjavo, v kateri je rekel: „Macoch je meni, da me je videl prihajati iz samostana blagajne. To je popolnoma naravno. Vsak je mogel videti, vsaj sem bil takrat zakrpan. Mi je ta posel poveril prijor. Toda nihče Macoch me ni videl, da bi kradel.“

Na to je ob splošnem razburjenju